

מסורת הש"ס

(א) שבת עב: ז: (ב) נע"י מוס' לקמן סג. ד"ה א"ר אמינ'. (ג) [שבת קי: וט"ז: (ד) לעיל לה: שבת ע. ימות ו: (דף ג: כרימות כ:)] (ס) שבת ע. קג: כרימות ג: (ז) (זשבת איתא ור"יי בר חיננא], (ז) [שבת ע: וט"ג], (ח) [סוכה לו: וט"ג], (ט) [נע"ע מוס' מכות ז: ד"ה אלא פרט ומוס' שבת עב: ד"ה באומר:],

תורה אור השלם

- דבר אל בני ישראל לאומר נפש כי תקטא בשגגה מכל מצות יי אשר לא תעשירה וְעִשְׂתָּה מאחת מהנה;

ויקרא ד ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' השתחוואה נמי ללא וכו' השתחוואה נמי לחלק:

וּאִי לֹא קָבְלִיה עֲלֵיהּ בְּאִלוּהּ. אלא לכבוד המלך השתחוה לו לא כלום הוא דהא לא אכיון לשם עבודת כוכבים: **אֵלָּא לְאוֹ**. שעבד עבודת כוכבים מאהבה ומיראת אדם כסבור שמותר לעשות והאי אומר מותר כי האי גוונא דידע ליה לאיסור עבודת כוכבים בכל עבודות שלה ללא העלם דבר קרי לה אע"פ שנעלם ממנו איסור אהבה ויראה שאין זו מגוף האיסור אלא א"כ נעלם ממנו עיקר עבודת כוכבים באתת מעבודותיה כסבור שעבודה זו מותר לה: **וּרְצָא אָמַר לך**. לא הוי שגגת מעשה הכי אלא באומר מותר לעבוד עבודת כוכבים כסבור אין עבודת כוכבים בתורה: **אומר מוסר היינו העלם דבר**. ובהא אפילו רבנן מודו: ומשני אומר מותר דקאמינא היינו דקא עקר לה לגמרי: **העלם דבר קיום מקלם וצטול מקלם**. כגון ים עבודת כוכבים בתורה שלא לזכות ושלא לקטר אבל המשתחוה מותר: **אינו חייב אלא אחם**. וכל עבודותיה בזהרה אחת הן לא תעבדם (שמות ט) הלכן אין כאן חלוק חטאות: **פוק סני לצרא**. דטעות הוא ולקמן מפרש טעמא: **הבערה**. שי'אה מכלל לא תעשה כל מלאכה (שם) דשבת: **ללאו י'אה**. להוציאה מחומרי שאר מלאכות וללמד עליה שאינה לא בזרת ולא בזמיתה אלא בללא: **לחלק**. לחלוק ולומר לך מה זו מיוחדת שהיא מאצות מלאכות הנעשית במשכן וחייב עליה הכתוב בפני עצמו שפרט לה לצדה אף כל שהוא אז מלאכה אס עשאן דהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת דכל דבר שהיה בכלל וי'אל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו י'אל אלא ללמד על הכלל כולו י'אל: **השתחוואה נמי ללאו י'אה**. לקמן (דף סג.) אמר שלם השתחוואות נאמרו בזהרת עבודת כוכבים אחת לשלא דרכה לכדאמרן לעיל [ז: ט:]] אזהרה מניין ת"ל לא תשתחוה ואחת לדרכה ואחת לחלק מה השתחוואה מיוחדת מעשה לעצמו וחייב עליה בעצמה אף כל עבודה ועבודה בשוגג חייב עליה חטאת לעצמה. ותנא דר' זכאי סבירא ליה כר' יוסי דההוא השתחוואה יתירא לאו לחלק י'אה אלא ללמד עליה שהיא בללא ולא בזרת ואין חטאת על שגגתה ואע"פ שחייבין עליה מיתה דהא גבי סקילה כתיב (דברים יז) וישתחו להם מיהו מכרת ומחטאת אפקה הלכך לא משכחת קרא בעבודת כוכבים לחלק: **מאחס**

מהנה. גבי חטאת כתיב פעמים שחייב חטאת אחת על כולן כגון שוגג בשבת כסבור אין היום שבת אבל יודע היה שכל מלאכות שהוא עושה אסורות בשבת מציא קרבן אחד דחדא שגגה היא ופעמים שחייב על כל אחד ואחד כגון שהיז בשבת ויודע שהוא שבת היום ויש שבת בתורה ושגג במלאכות שלא היה יודע שהמלאכות הללו אסורות אלא מלאכות אחרות חייב על כל אחת ואחת שיש כאן שגגות הרבה: ר' יונתן מפרש טעמא דר' יוסי היכי משמע ליה האי מהאי קרא: **ועשה מאחס מהנה**. הוה ליה למכתב ועשה אחת מהנה אי נמי ועשה מהנה אי נמי ועשה אחת ולישמוק מדכתציהו הכי ש"מ למדרש כל חד וחד לחודה לחייבו על אחת ועל מאחת כלומר מקלם העצירה על הנה ועל מהנה כדמפרש הנה אבות מהנה תולדות. ולמדרשיניהו נמי כי הדדי הכי מדסמכי להדדי: **אחס שהיא הנה**. כלומר פעמים שהוא חייב על מזוה אחת חטאות הרבה והנה שהיא אחת פעמים שאינו חייב אלא אחת על מזות הרבה והכי משמע מאחת מחייב הנה מהנה מחייב אחת מדכתיב מ' יתירא. והשתא מפרש לה אחת כשעשה עצירה שלימה שנתכוין לכתוב שמעון וכתבו כולו מאחת על מקלתו נמי מחייב כגון נתכוין לכתוב שמעון ולא כתב אלא שתי אותיות חייב. ולהכי נקט שמעון משום דשתי אותיות ראשונות הוו להו שם בנקום אחר כגון שם בן נח וה"ה גד מגדילא דן מדניאל אבל נתכוין לכתוב שם אחר כגון נפתלי ולא כתב ממנו אלא שתי אותיות לא מייחייב שאין כאן מלאכה בשום מקום: **מהנה חולדות**. דנפקא לן מדדמי להו לאצות והיינו מהנה כלומר מן הדומות להם: **אחס שהיא הנה**. דאמרן לעיל פעמים שמתחייב על כל אחת ואחת דהיינו על אחת הנה על מזוה אחת כמה חטאות כגון עושה מלאכות הרבה צודן שבת ושגגות מלאכות כדפרישית לעיל דיש כאן שגגות הרבה: **שגג שם וודון מלאכות**. יודע שמלאכות הללו אסורות בשבת אבל כסבור אין שבת היום כולה חדא שגגה היא: **דכולי עלמא לחלק י'אה**. דהכל מודים דכל היוצא מן הכלל ללא על י'אל אי לא נפקא לן מדוכתא אחריתי ומשום הכי אמר ליה פוק תני לצרא דאפילו לרבי יוסי חייב על כל אחת ואחת: **סיפוק לי מאחס מהנה**. לרבי אבא פריך נהי דמתניתין רבי יוסי היא דהשתחוואה ללאו י'אה מיהו תיפוק לן דחייב על כל אחת ואחת מהנה כדנפקא ליה לרבי יוסי בשבת דהא האי קרא גבי חטאת סתמא כתיב ונדרשיה נמי בעבודת כוכבים הכי אחת ועשה אחת שעשה עבודה שלימה כגון זבוח מאחת ועשה מאחת כגון שחט סימן אחד לעבודת כוכבים דאשכחן ליה הכשר גבי חטאת העוף בפנים: **שצר מקל לפניו**. לשם עבודת כוכבים דדמי לשחיטה שצוצר מפרקתה וכגון דדרכה לעובדה צמקל כדאמרין במס' עבודת כוכבים צפ' ר' ישמעאל (דף גא.) עבודת כוכבים שעובדין אותה צמקל שצר מקל לפניה חייב: **אחס שהיא הנה**. פעמים שהוא חייב על עבודה אחת חטאות הרבה כגון שעבד עבודות הרבה: **צודון עבודת כוכבים ושגגת עבודות**. דידוע שעבודת כוכבים אסורה בזבוח אבל כסבור שמותר לקטר ולנסך ולהשתחוות: **האי שגגת עבודת כוכבים היכי דמי**. כלומר היכי מתוקם קרא בעבודת כוכבים הא לא משכחת לה שגגת עבודת כוכבים צודון עבודות הלכך לא נפקא לן בעבודת כוכבים חלוק מלאכות מהכא: **אלא מאהבה ומיראה**. יודע שאסורה עבודת כוכבים בעבודות הללו אבל שגג צכך כסבור שאין עבודת כוכבים בתורה מאהבה ומיראת אדם והוי כשגגת עבודת כוכבים וודון עבודות דמחייב חדא: **אלא באומר מוסר**. כסבור אין עבודת כוכבים בתורה ונהי דלא הוי שגגת עבודת כוכבים וודון עבודות אלא שגגת זה וזה מיהו קרא דקאמר הנה שהיא אחת כהכי מוקים לה: **דנעא מיניה רבא מרב נחמן**. במסכת שבת פרק כלל גדול (דף ע:): **להני קראי**. האי אחת והאי הנה: **ואילו בעבודת כוכבים (סגן) [תניא]**. לעיל [סא:] ושזין רבי וחכמים שכהן משית בשעירה כיחיד: **והו לא מידי**. ליכא לשנויי מידי הלכך לא נפקא לן חלוק מלאכות בעבודת כוכבים מהכא אלא מהשתחוואה כאתקפתא דרב יוסף. והא דרבי זכאי דפטר לה בחדא נפקא (לקמן דף סג.) מלא תעבדם הכתוב עשאן עבודה אחת:

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

סב.

וּאִי לֹא קָבְלִיה עֲלֵיהּ בְּאִלוּהּ הוא דהא לא אכיון לשם עבודת כוכבים: **אֵלָּא לְאוֹ**. שעבד עבודת כוכבים מאהבה ומיראת אדם כסבור שמותר כי האי גוונא דידע ליה לאיסור עבודת כוכבים בכל עבודות שלה ללא העלם דבר קרי לה אע"פ שנעלם ממנו איסור אהבה ויראה שאין זו מגוף האיסור אלא א"כ נעלם ממנו עיקר עבודת כוכבים באתת מעבודותיה כסבור שמותר לעבוד עבודת כוכבים כסבור אין עבודת כוכבים בתורה: **אומר מוסר היינו העלם דבר**. ובהא אפילו רבנן מודו: ומשני אומר מותר דקאמינא היינו דקא עקר לה לגמרי: **העלם דבר קיום מקלם וצטול מקלם**. כגון ים עבודת כוכבים בתורה שלא לזכות ושלא לקטר אבל המשתחוה מותר: **אינו חייב אלא אחם**. וכל עבודותיה בזהרה אחת הן לא תעבדם (שמות ט) הלכן אין כאן חלוק חטאות: **פוק סני לצרא**. דטעות הוא ולקמן מפרש טעמא: **הבערה**. שי'אה מכלל לא תעשה כל מלאכה (שם) דשבת: **ללאו י'אה**. להוציאה מחומרי שאר מלאכות וללמד עליה שאינה לא בזרת ולא בזמיתה אלא בללא: **לחלק**. לחלוק ולומר לך מה זו מיוחדת שהיא מאצות מלאכות הנעשית במשכן וחייב עליה הכתוב בפני עצמו שפרט לה לצדה אף כל שהוא אז מלאכה אס עשאן דהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת דכל דבר שהיה בכלל וי'אל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו י'אל אלא ללמד על הכלל כולו י'אל: **השתחוואה נמי ללאו י'אה**. לקמן (דף סג.) אמר שלם השתחוואות נאמרו בזהרת עבודת כוכבים אחת לשלא דרכה לכדאמרן לעיל [ז: ט:]] אזהרה מניין ת"ל לא תשתחוה ואחת לדרכה ואחת לחלק מה השתחוואה מיוחדת מעשה לעצמו וחייב עליה בעצמה אף כל עבודה ועבודה בשוגג חייב עליה חטאת לעצמה. ותנא דר' זכאי סבירא ליה כר' יוסי דההוא השתחוואה יתירא לאו לחלק י'אה אלא ללמד עליה שהיא בללא ולא בזרת ואין חטאת על שגגתה ואע"פ שחייבין עליה מיתה דהא גבי סקילה כתיב (דברים יז) וישתחו להם מיהו מכרת ומחטאת אפקה הלכך לא משכחת קרא בעבודת כוכבים לחלק: **מאחס**

וּאִי לֹא קָבְלִיה עֲלֵיהּ בְּאִלוּהּ הוא דהא לא אכיון לשם עבודת כוכבים: **אֵלָּא לְאוֹ**. שעבד עבודת כוכבים מאהבה ומיראת אדם כסבור שמותר כי האי גוונא דידע ליה לאיסור עבודת כוכבים בכל עבודות שלה ללא העלם דבר קרי לה אע"פ שנעלם ממנו איסור אהבה ויראה שאין זו מגוף האיסור אלא א"כ נעלם ממנו עיקר עבודת כוכבים באתת מעבודותיה כסבור שמותר לעבוד עבודת כוכבים כסבור אין עבודת כוכבים בתורה: **אומר מוסר היינו העלם דבר**. ובהא אפילו רבנן מודו: ומשני אומר מותר דקאמינא היינו דקא עקר לה לגמרי: **העלם דבר קיום מקלם וצטול מקלם**. כגון ים עבודת כוכבים בתורה שלא לזכות ושלא לקטר אבל המשתחוה מותר: **אינו חייב אלא אחת**. וכל עבודותיה בזהרה אחת הן לא תעבדם (שמות ט) הלכן אין כאן חלוק חטאות: **פוק סני לצרא**. דטעות הוא ולקמן מפרש טעמא: **הבערה**. שי'אה מכלל לא תעשה כל מלאכה (שם) דשבת: **ללאו י'אה**. להוציאה מחומרי שאר מלאכות וללמד עליה שאינה לא בזרת ולא בזמיתה אלא בללא: **לחלק**. לחלוק ולומר לך מה זו מיוחדת שהיא מאצות מלאכות הנעשית במשכן וחייב עליה הכתוב בפני עצמו שפרט לה לצדה אף כל שהוא אז מלאכה אס עשאן דהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת דכל דבר שהיה בכלל וי'אל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו י'אל אלא ללמד על הכלל כולו י'אל: **השתחוואה נמי ללאו י'אה**. לקמן (דף סג.) אמר שלם השתחוואות נאמרו בזהרת עבודת כוכבים אחת לשלא דרכה לכדאמרן לעיל [ז: ט:]] אזהרה מניין ת"ל לא תשתחוה ואחת לדרכה ואחת לחלק מה השתחוואה מיוחדת מעשה לעצמו וחייב עליה בעצמה אף כל עבודה ועבודה בשוגג חייב עליה חטאת לעצמה. ותנא דר' זכאי סבירא ליה כר' יוסי דההוא השתחוואה יתירא לאו לחלק י'אה אלא ללמד עליה שהיא בללא ולא בזרת ואין חטאת על שגגתה ואע"פ שחייבין עליה מיתה דהא גבי סקילה כתיב (דברים יז) וישתחו להם מיהו מכרת ומחטאת אפקה הלכך לא משכחת קרא בעבודת כוכבים לחלק: **מאחס**

וּאִי לֹא קָבְלִיה עֲלֵיהּ בְּאִלוּהּ הוא דהא לא אכיון לשם עבודת כוכבים: **אֵלָּא לְאוֹ**. שעבד עבודת כוכבים מאהבה ומיראת אדם כסבור שמותר כי האי גוונא דידע ליה לאיסור עבודת כוכבים בכל עבודות שלה ללא העלם דבר קרי לה אע"פ שנעלם ממנו איסור אהבה ויראה שאין זו מגוף האיסור אלא א"כ נעלם ממנו עיקר עבודת כוכבים באתת מעבודותיה כסבור שמותר לעבוד עבודת כוכבים כסבור אין עבודת כוכבים בתורה: **אומר מוסר היינו העלם דבר**. ובהא אפילו רבנן מודו: ומשני אומר מותר דקאמינא היינו דקא עקר לה לגמרי: **העלם דבר קיום מקלם וצטול מקלם**. כגון ים עבודת כוכבים בתורה שלא לזכות ושלא לקטר אבל המשתחוה מותר: **אינו חייב אלא אחת**. וכל עבודותיה בזהרה אחת הן לא תעבדם (שמות ט) הלכן אין כאן חלוק חטאות: **פוק סני לצרא**. דטעות הוא ולקמן מפרש טעמא: **הבערה**. שי'אה מכלל לא תעשה כל מלאכה (שם) דשבת: **ללאו י'אה**. להוציאה מחומרי שאר מלאכות וללמד עליה שאינה לא בזרת ולא בזמיתה אלא בללא: **לחלק**. לחלוק ולומר לך מה זו מיוחדת שהיא מאצות מלאכות הנעשית במשכן וחייב עליה הכתוב בפני עצמו שפרט לה לצדה אף כל שהוא אז מלאכה אס עשאן דהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת דכל דבר שהיה בכלל וי'אל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו י'אל אלא ללמד על הכלל כולו י'אל: **השתחוואה נמי ללאו י'אה**. לקמן (דף סג.) אמר שלם השתחוואות נאמרו בזהרת עבודת כוכבים אחת לשלא דרכה לכדאמרן לעיל [ז: ט:]] אזהרה מניין ת"ל לא תשתחוה ואחת לדרכה ואחת לחלק מה השתחוואה מיוחדת מעשה לעצמו וחייב עליה בעצמה אף כל עבודה ועבודה בשוגג חייב עליה חטאת לעצמה. ותנא דר' זכאי סבירא ליה כר' יוסי דההוא השתחוואה יתירא לאו לחלק י'אה אלא ללמד עליה שהיא בללא ולא בזרת ואין חטאת על שגגתה ואע"פ שחייבין עליה מיתה דהא גבי סקילה כתיב (דברים יז) וישתחו להם מיהו מכרת ומחטאת אפקה הלכך לא משכחת קרא בעבודת כוכבים לחלק: **מאחס**

וּאִי לֹא קָבְלִיה עֲלֵיהּ בְּאִלוּהּ הוא דהא לא אכיון לשם עבודת כוכבים: **אֵלָּא לְאוֹ**. שעבד עבודת כוכבים מאהבה ומיראת אדם כסבור שמותר כי האי גוונא דידע ליה לאיסור עבודת כוכבים בכל עבודות שלה ללא העלם דבר קרי לה אע"פ שנעלם ממנו איסור אהבה ויראה שאין זו מגוף האיסור אלא א"כ נעלם ממנו עיקר עבודת כוכבים באתת מעבודותיה כסבור שמותר לעבוד עבודת כוכבים כסבור אין עבודת כוכבים בתורה: **אומר מוסר היינו העלם דבר**. ובהא אפילו רבנן מודו: ומשני אומר מותר דקאמינא היינו דקא עקר לה לגמרי: **העלם דבר קיום מקלם וצטול מקלם**. כגון ים עבודת כוכבים בתורה שלא לזכות ושלא לקטר אבל המשתחוה מותר: **אינו חייב אלא אחת**. וכל עבודותיה בזהרה אחת הן לא תעבדם (שמות ט) הלכן אין כאן חלוק חטאות: **פוק סני לצרא**. דטעות הוא ולקמן מפרש טעמא: **הבערה**. שי'אה מכלל לא תעשה כל מלאכה (שם) דשבת: **ללאו י'אה**. להוציאה מחומרי שאר מלאכות וללמד עליה שאינה לא בזרת ולא בזמיתה אלא בללא: **לחלק**. לחלוק ולומר לך מה זו מיוחדת שהיא מאצות מלאכות הנעשית במשכן וחייב עליה הכתוב בפני עצמו שפרט לה לצדה אף כל שהוא אז מלאכה אס עשאן דהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת דכל דבר שהיה בכלל וי'אל מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו י'אל אלא ללמד על הכלל כולו י'אל: **השתחוואה נמי ללאו י'אה**. לקמן (דף סג.) אמר שלם השתחוואות נאמרו בזהרת עבודת כוכבים אחת לשלא דרכה לכדאמרן לעיל [ז: ט:]] אזהרה מניין ת"ל לא תשתחוה ואחת לדרכה ואחת לחלק מה השתחוואה מיוחדת מעשה לעצמו וחייב עליה בעצמה אף כל עבודה ועבודה בשוגג חייב עליה חטאת לעצמה. ותנא דר' זכאי סבירא ליה כר' יוסי דההוא השתחוואה יתירא לאו לחלק י'אה אלא ללמד עליה שהיא בללא ולא בזרת ואין חטאת על שגגתה ואע"פ שחייבין עליה מיתה דהא גבי סקילה כתיב (דברים יז) וישתחו להם מיהו מכרת ומחטאת אפקה הלכך לא משכחת קרא בעבודת כוכבים לחלק: **מאחס**

אסורות בשבת אבל שבת ששבת היום (שם). העלם זה וזה בידו. שבת ומלאכות, מזה. חייב אחת על כולן או על כל אחת ואחת (שם). ותר ואלי מידו. אין לדון אחר דבר זה (סוכה יז):
מו ליכא לנאקשווי מידי (ערוכין קג:) אין להשיב על כך (בימות לט. ערושין כא:) אין להקשות על דבר זה (נע"י זכ. סד.) אין להקטיע בדבר זה (לקמן סז:).

קלז א מ"י פט"ו מהל'

שגגות הלכה א סג

עשין רז:
קלח ב מ"י שס פ"ו הלכה ג:

קלש ג מ"י שס הלכה ב:
ד [מ"י פ"ג מהל' ע"ז הליד טוש"ע י"ד ס"ר קלט סע"ג]:

קכ ה ו ז מ"י פ"ו מהל' שגגות הלכה א:
קכא ח מ"י שס הלכה ד:

מוסף רש"י

ואי לא קבליה עליה באלוה לא כלום הוא. דכיון דלא נעשה לשם עבודת כוכבים, השתחוואה דירידה לאו כלום היא (ברכות ז.). הבערה לאיר יצאה. שהיתה בכלל לא תעשה כל מלאכה, חזרה והיאמה מכללו ופרט בה לא לעצמה, לומר לך שאינה בנימה כ"ד כשאר מלאכות אלא בללא זה לבדו (פסחים ה: ובע"ז יבמות ז: ולעיר (זה) שאין חייבין עליה כרת וסקילה כשאר מלאכות אלא מה שאמרו בה (שבת ז.). לחלק יצאה. שלא תאמר אינו חייב סקילה עד שיחלק שבת בכל מלאכות, לך יחיה הבערה מן הכלל לחלק, מה הבערה מיוחדת שהיא אז מלאכה ומייב עליה כרת וסקילה בפני עצמה, אף כל שהיא אז מלאכה (בימות ז: או: שלא תאמר שהשם ארבעה או חמשה אבות מלאכות בשוגג אינו חייב אלא אחת, דהא מה לא איכא בסולא ומד כרת, לסיכך פרט בה בפני עצמה להקטע אליה, מה היא מיוחדת ומייבין עליה לעצמה כ"י (פסחים ה: ובע"ז לעיל (זה:). רעשה מאחת מהנה. האמור לענין חטאות, הוה ליה למכתב ועשה אחת ולשמוק, ליימר ליה שארם, מ"ס דמאחת וכל מינית מהנה לדרשא ודרוש הכי פעמים שכל מעשה עבירותיו חסוב אחת ופעמים שהוא קרוי הנה לשון רבים (שבת ז.). מאי טעמא דר' יוסי, כלומר מאי דריש ביה, דלכתי מ' דמהנה ומ' דמאחת למאי אתא (שם). אחת מאחת הוה מהנה. אחת הוה ליה למכתב וכתיב מלאכה, וכן נמי הנה הוה ליה למכתב וכתיב מהנה, ודרוש אחת והנה בלא מ"ס הכי, פעמים אחת שהוא הנה, שבת אחת לבדו הוא מחלל ויש כאן חטאות הרבה, דאולי בתר מלאכות, ופעמים הנה שהוא אחת, מלאכות הרבה עשה ואינו חייב אלא אחת, דבהיך מרי גוויי איכא למשמע ועשה אחת ומייב הנה ואיכא למימר נמי הכי ועשה אחת הנה, שיימוי הוי אחת אע"פ שכן הנה ומ"ס יתירה לרבות שהכתוב שם משמעון, דלע"ג שנתכין לעשות מזה גדולה, הואיל ושמ' אותיות הראשונות שם בתקום אחר הן חייב, והיינו מאחת, מקלם המלאכה ולא כולה, חייב חטאת (שם וע"י שם (קג). מהנה תולדות. לרבות תולדות, כלומר היוצאות מן האבות (שם ז.). אחת שהיא הנה. דלמתיך שחייב על כל אחת ואחת מאי היא, כגון שעשאן צודון שבת ושגגת מלאכות, דאיכא שגגות טובא (שם). הנה שהיא אחת. דלמתיך פעמים שחייב אחת על כולן מאי היא, כגון שגגת שבת וודון מלאכות, דידוע שהמלאכות

^[1] אסורות בשבת אבל שבת ששבת היום (שם). העלם זה וזה בידו

^[2] חייב אחת על כולן או על כל אחת ואחת (שם). ותר ואלי מידו